

ОЙ БУЛО У БАТЬКА

ЧЕТВЕРО СИНІВ

Суничук Іван Трохимович, 1912 р., с. Княгинин, українець. Мобілізований в 1941 р. Рядовий. Пропав безвісти, серпень 1944 р.

Багато хто з нас читав «Вершники» Юрія Яновського, де йдеться про долю чотирьох братів, доля котрих у вирі громадянської війни розвела по різні боки барикад. Доля чотирьох братів Суничуків із Княгинина нині Демидівського району у певній мірі перегукується із романом Яновського. Хоча не так гостро і не так контрастно. А пам'ять про рідну зберігає син одного із братів – Антон Іванович Суничук із Новоукраїнки.

Трохим і Євдокія Суничуки виховували чотирьох синів: Федора – 1909, Івана – 1912, Михайла – 1919 і Степана – 1922 років народження. Сам Трохим Васильович у 1904-1905 роках на Далекому Сході служив разом із Семеном Будьонним – майбутнім маршалом і полководцем. Трохим Суничук був денщиком польового ветеринара. Біля нього освоїв ветеринарну премудрість і після повернення додому лікував коні. Коли у наш край прийшла Червона Армія, то нова влада теж зверталася до нього за допомогою. Як вдячність – якийсь писар видав йому цидулку, у якій йшлося про те, що Трохим Суничук «має право пожиттєво тримати коні».

Знайомство з Будьонним із часом допомогло княгининцю, а як згадку про армійські будні на початку двадцятого століття, у хаті на почесному місці зберігає фотокартку зі знаменитим воєначальником та Климом Ворошиловим.

Старший син Суничуків Федір одружився на дівчині із Лисина і там хазяйнував на землі, яку йому купив батько. Коли розпочалася Велика Вітчизняна війна, його мобілізували в армію. Склав свою голову трудяга-українець у Литві у переможному 1945 році.

Івана теж мобілізували на фронт у перші дні війни. Де і як воював – рідня не знала. Однак уже після переможних салютів 1945 року у село навідався однополчанин Івана Суничука, передав батькові годинник у позолоченому корпусі із ланцюжком, інші речі сина, а головне розповів згорьованим батькові і ненці, що син Іван загинув під час визволення Варшави. Іван Суничук був вправним воїном, бо у польській армії йому

присвоїли військове звання хорунжий, що прирівнювалося до радянського молодшого лейтенанта.

Одне слово, гостинні княгининці напекли синовому побратиму наїдків і поблагословили на дорогу. А вдячна держава призначила батькам за втрату сина 288 рублів, згодом втричі урізала цю суму. А коли стало відомо, що їх наймолодший син Степан перебуває у повстанців, то держава стала виплачувати лише 40 рублів на утримання неповнолітнього сина Антона. Трохим Суничук навіть збирався перевезти прах сина у Княгинин, але, ймовірно, він не розумів, що це зробити практично неможливо.

Третій син Михайло Суничук за панської Польщі навчався у сільськогосподарській школі. У 1939 році його призвали на службу у Червону Армію. У війну був тяжко поранений. Його навіть вважали загиблим і вже хотіли покласти у братську могилу. Однак медсестра зауважила, що у солдата б'ється пульс, тож фронтівика відправили у госпіталь.

Ця медсестра-рятівниця стала Михайловою дружиною.

Після лікування у військовому госпіталі Михайло приїжджав у Княгинин. Усі груди в орденах і медалях. І серед отого іконастасу з нагород племінник Антон угледів зірку, яку прийняв за зірку Героя Радянського Союзу. Так це було чи ні – судити важко. Втім, можливо, шестирічний хлопчина і помилився. Принаймні, поки що у жодних історичних джерелах прізвища Героя Радянського Союзу Михайла Суничука не згадується.

Після війни вчорашній фронтвик працював у Козинській МТС. У 1947 році, коли влада дізналася, що брат Степан у повстанцях, Михайла арештували. Щоправда, згодом звільнили, але нагород усіх не повернули. В тому числі і зірки, яку юний Антон вважав найвищою нагородою. Життєвий шлях Михайла Суничука закінчився у Деражному.

Наймолодший із братів Суничуків – Степан був ставним високим легенем. Свою долю пов'язав із ОУН-УПА. Був командиром повстанської боївки. Мав псевдо «Верба». Із двома бойовими друзями підірвався гранатою у селі Красне у 1948 році або не здатися енкаведистам. Тоді батька Трохима Васильовича викликали у Демидівський райвідділ НКВС для впізнання. Однак батько серед загиблих не впізнав Степана. Можливо, то були якісь інші три повстанці.

Після загибелі Степана енкаведисти забрали у батьків коні, корову, вівці. Ось тоді Трохим і згадав про Будьонного і наказав сину Михайлу написати листа однополчанину. Причому, як син не намагався звертатися у листі до воєначальника «Семен Михайлович», та батько наполягав, аби той просто написав «Сьомка». Мовляв, він для мене «Сьомка» і так швидше його згадає.

Мабуть, вусатий маршал згадав денщика полкового ветеринара, бо згодом енкаведисти повернули Суничукам коні. Однак корови і овець сім'я не дочекалася...

Віталій ТАРАСЮК.